

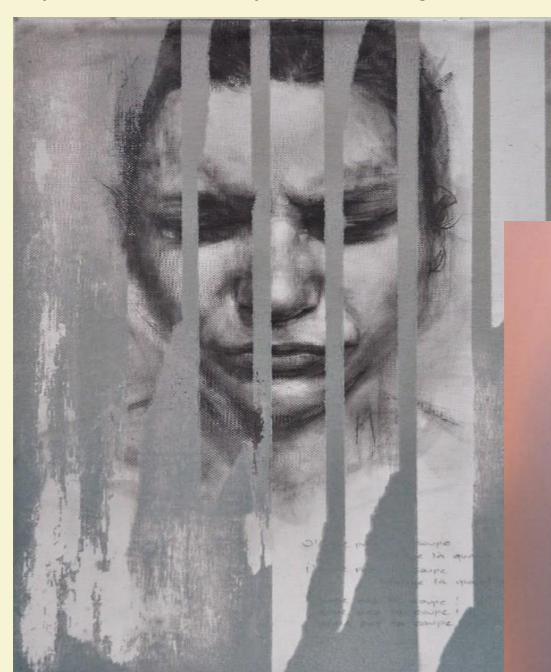
Η ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΜΟΥΣΟΥΛΜΑΝΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΤΗ ΦΥΣΙΚΗ ΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΤΟΝ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟ: ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΑ ΕΜΠΟΔΙΑ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΕΝΤΑΞΗΣ

Αντερριώτη Καλπακίδου Μυρτώ (Α.Μ: 201000006)

ΕΠΙΒΛΕΠΟΥΣΑ: Καμπερίδου Ειρήνη, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Κοινωνιολογίας ΣΕΦΑΑ, ΕΚΠΑ

Εισαγωγή

Η αυξημένη εισροή, δεδομένης της προσφυγικής κρίσης, πληθυσμών από χώρες της Μέσης Ανατολής, όπου το Ισλάμ είναι η κύρια θρησκεία (Hackett, Connor, Stonawski & Potancokona, 2017) θέτει προβληματισμούς στους εκπαιδευτικούς στην κοινωνική περιοχή του Αθλητισμού και της Φυσικής Αγωγής και αποτέλεσε την αφορμή για τη συγγραφή αυτής της εργασίας. Οι υπάρχουσες έρευνες δείχνουν πως οι μουσουλμάνοι μαθητές/τριες και ιδιαίτερα οι μαθήτριες αντιμετωπίζουν πολλά εμπόδια στη συμμετοχή τους στη φυσική αγωγή, όπως ο ρατσισμός, οι έμφυλες διακρίσεις και η αθλητική ενδυμασία μεταξύ άλλων (Καμπερίδου, 2011: 161-202).

(1)

(2)

Τόσο η παιδεία ειρήνης, όσο και η αθλητική εκπαίδευση μπορούν να συμβάλλουν στην αλλαγή των ξενοφοβικών αντιλήψεων και στην εξάλειψη των έμφυλων και των φυλετικών διακρίσεων, ο αθλητισμός άλλωστε, αποτελούσε ανέκαθεν 'πεδίο κοινωνικής χειραφέτησης' για τις γυναίκες (Καμπερίδου, 2011).

Μέθοδος

Βιβλιογραφική ανασκόπηση 58 σύγχρονων πηγών (συγγράμματα, επιστημονικά άρθρα και έρευνες), με σκοπό τη διερεύνηση και αξιολογική ιεράρχηση των παραγόντων που περιορίζουν ή ακόμη και αναστέλλουν τη συμμετοχή των Μουσουλμάνων γυναικών και μαθητριών στην αθλητική δραστηριότητα και στο μάθημα της ΦΑ. Η κατανόηση των περιορισμών αυτών οδήγησε εν συνεχεία στη διατύπωση προτάσεων για την αποτελεσματικότερη ένταξη τους στη δια βίου άθληση.

Αποτελέσματα & Συζήτηση

- Οι αντιλήψεις για το ρόλο της γυναίκας και οι έμφυλες ανισότητες φαίνεται να αποτελούν σημαντικό εμπόδιο για την αθλητική συμμετοχή των μουσουλμάνων γυναικών.
- Για τα κορίτσια μουσουλμάνες, οι συνθήκες διδασκαλίας του μαθήματος της Φυσικής Αγωγής στα ευρωπαϊκά σχολεία δυσχεραίνουν την ένταξη τους στο μάθημα. Σε αυτό συμβάλλουν και οι στερεοτυπικές αντιλήψεις των δασκάλων καθώς και η άγνοια σχετικά με τις ανάγκες των μαθητριών τους.
- Ο φόβος για τυχόν απώλεια της πολιτισμικής τους ταυτότητας και η αντίληψη ότι η αθλητική ενασχόληση θα φέρει τις μουσουλμάνες σε επαφή με τις αξίες των δυτικών κοινωνιών απομακρύνει πολλές μειονοτικές γυναίκες από τους χώρους άθλησης (Snape & Binks, 2008; Dagkas, Benn, Jawad, 2011; Καμπερίδου & Al Zyoud, 2010; Kamberidou, Karteroliotis, Venetsanou, Dania, 2017).

- Η μειωμένη αθλητική συμμετοχή των μεταναστών και η 'μετ' εμποδίων' άθληση των γυναικών ακόμα και σε δυτικές χώρες γεννούν την ανάγκη για περαιτέρω έρευνα αυτών των κοινωνικών ομάδων.
- Επιπλέον, σημαντική κρίνεται η αξιολόγηση των δράσεων και των προγραμμάτων που στοχεύουν στην κοινωνική ένταξη των μειονοτήτων μέσω του αθλητισμού.
- Τέλος, το ζήτημα της φοίτησης των μουσουλμάνων κοριτσιών στα πανεπιστημιακά τμήματα Φ.Α. χρήζει περαιτέρω έρευνας και είναι ουσιώδες για την αθλητική ένταξη των γυναικών αυτών.

Συμπεράσματα

- Για την προσέγγιση περισσότερων μουσουλμάνων γυναικών στην άθληση προτείνεται:
- Η δημιουργία προγραμμάτων για μειονοτικές γυναίκες σε κατάλληλες για εκείνες εγκαταστάσεις και χωρίς περιορισμούς στην αθλητική ενδυμασία.
  - Η οργάνωση τμημάτων γυμναστικής για μητέρες και παιδιά, στα οποία θα έχουν πρόσβαση μειονοτικές και ημεδαπές μητέρες, με στόχο ο μειωμένος ελεύθερος χρόνος και οι οικογενειακές υποχρεώσεις των γυναικών να μην αποτελούν πλέον εμπόδια στην άθληση τους.
  - Η προώθηση αθλητικών δραστηριοτήτων, οι οποίες μπορούν να εκτελεστούν εύκολα από Μουσουλμάνες γυναίκες, όπως αυτή της πεζοπορίας.
  - Η δημιουργία επιπλέον τμημάτων ΦΑ μόνο για κορίτσια, στο χώρο του σχολείου στο τέλος του ημερήσιου σχολικού προγράμματος, θα ήταν μια λύση για τη συμμετοχή των έφηβων Μουσουλμάνων κοριτσιών που δεν επιθυμούν να συναθλούνται με αγόρια.

Βιβλιογραφία

- Καμπερίδου, Ε. (2011). *Κοινωνικό Φύλο, Κοινωνικό Κεφάλαιο, Πολυπολιτισμικότητα & Αθλητισμός*. Αθήνα, Εκδόσεις ΤΕΛΕΘΡΙΟΝ.
- Dagkas, S., & Benn, T. (2006). Young Muslim women's experiences of Islam and physical education in Greece and Britain: A comparative study. *Sport, Education and Society*, 11(1), 21-38.
- Hackett, C., Connor, P., Stonawski, M. & Potancokona, M. (2017). "Europe's growing Muslim Population: Muslims are projected to increase as a share of Europe's population-even with no future migration". *Demographic Study. Pew Research Center, Religion and Public Life*, pp. 1-58, /29/11/2017.
- Kamberidou, I., Karteroliotis, K., Venetsanou, F., Dania, A. (2017). Thinking globally and acting locally: The power of play and games. *Geo Ludens Erasmus+ Zaragoza, Spain*.
- Snape, R., & Binks, P. (2008). Re-thinking sport: physical activity and healthy living in British South Asian Muslim communities. *Managing Leisure*, 13(1), 23-35.
- Ιδιαίτερες ευχαριστίες στις ζωγράφους **Ρηλέν Μαρκοπούλου (1)** και **Αρετή Καμπερίδου (2)** για την παραχώρηση των έργων τους, καθώς και στην υποψήφια διδάκτωρ **Ευαγγελία Κέφη-Χατζηχαμπέρη** για την πολύτιμη βοήθεια της. Εικόνες από: unher.org & racked.com.